

Sygn. akt VII U 149/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożenna Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Owczarek - Kapusta

po rozpoznaniu w dniu 6 kwietnia 2016 r. w Gdańsku

sprawy Z. N. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do renty rodzinnej

na skutek odwołania Z. N. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 3 grudnia 2014 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy Z. N. (1) prawo do renty rodzinnej po zmarłym ojcu J. N. od dnia 01 września 2014 roku na stałe.

Sygn. akt VII U 149/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 03 grudnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawcy Z. N. (1) prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu 19 kwietnia 2014 r. ojcu J. N. z uwagi na fakt, iż komisja lekarska pozwanego orzeczeniem z dnia 17 listopada 2014 r. ustaliła, że nie ubezpieczony nie stał się całkowicie niezdolny do pracy oraz samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolny do pracy w okresie do ukończenia 16 lat lub w okresie od ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyło 16 lat, jednak nie później niż do osiągnięcia 25 lat życia (k. 93 akt rentowych).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł wnioskodawca Z. N. (1), żądając uznania, że jest on niezdolny do pracy od dzieciństwa, jak również że jest niezdolny do samodzielnej egzystencji. W uzasadnieniu swojego stanowiska skarżący podkreślił, iż jest upośledzony umysłowo od urodzenia, a nie jak przyjął organ rentowy od 1980 r. Ubezpieczony wskazał, iż uczęszczał on do szkół specjalnych na podstawie orzeczeń o niepełnosprawności, w których jest mowa o "debiliźmie bez wskazań do zatrudnienia". Ubezpieczony wskazywał na dokumentację lekarską, z której wynika, że jest on niezdolny do samoobsługi, jak również stwierdził, iż potrzebuje codziennej pomocy, gdyż nie jest w stanie niczego samodzielnie załatwić, nie potrafi planować swojego czasu, ma problemy z nawiązywaniem kontaktów, nie rozumie zależności przyczynowo-skutkowych, ma mały zasób słów, nie potrafi samodzielnie poruszać się po mieście, nie umie robić zakupów, nie zna wartości pieniądza. W związku z powyższym potrzebuje codziennej pomocy i opieki

innych osób - odwołanie zostało podpisane również przez siostrę ubezpieczonego – M. K. - pod opieką której pozostaje ubezpieczony (k. 2-4 akt sprawy).

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie powołując się na argumentację wskazaną w zaskarżonej decyzji (k. 26 akt sprawy).

Postanowieniem z dnia 02 marca 2016 r. Sąd Okręgowy na zasadzie art. 477¹¹ § 1 i 2 k.p.c. wezwał do udziału w sprawie M. K. – siostrę ubezpieczonego, bowiem jej prawa i obowiązki zależą od rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy (k. 91 akt sprawy).

M. K. w piśmie z dnia 09 marca 2016 r. (podpisanym również przez ubezpieczonego) wskazała, iż podtrzymuje dotychczasowe stanowisko w sprawie dot. stwierdzenia niepełnosprawności Z. N. (1) od urodzenia oraz jego niezdolności do samodzielnej egzystencji i potrzeby pomocy osób trzecich (k. 101 akt sprawy)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony Z. N. (1), ur. (...), w dniu 17 września 2014 r. wystąpił z wnioskiem o rentę rodzinną po zmarły w dniu 19 kwietnia 2014 r. ojcu – J. N..

okoliczność bezsporna: wniosek o rentę rodzinną – k. 68-75 akt rentowych, akt zgonu J. N. – k. 77 akt rentowych

Zmarły ojciec wnioskodawcy J. N. decyzją pozwanego od dnia 01 października 1990 r. był uprawniony do emerytury.

okoliczność bezsporna, a także decyzja o przyznaniu emerytury k. 15-16 akt rentowych

Ubezpieczony uczęszczał do Specjalnej Szkoły Podstawowej, którą ukończył w roku 1973, częściowo uczony przez matkę w domu.

Ubezpieczony w dzieciństwie nie miał kontaktu z innymi dziećmi, gdyż nie umiał się bawić jak inne dzieci - był zamknięty w sobie. W późniejszym okresie z domu wychodził wyłącznie pod opieką rodziców. Od początku był nieporadny – samodzielnie nie był w stanie załatwić żadnej sprawy, miał problemy z komunikacją - nie umiał się wysłowić, dodatkowo miał poważną wadę wymowy.

(...) przy Szkole Podstawowej nr (...) w G. z dnia 19 października 1968 roku ubezpieczony został uznany za upośledzonego umysłowo na poziomie głębokiego debilizmu.

W orzeczeniu (...) przy Szkole Podstawowej nr (...) w G. ubezpieczonego, wówczas ucznia 4 klasy, uznano za upośledzonego umysłowo na poziomie pogranicza debilizmu i imbecyilizmu.

W opinii z dnia 19 listopada 1973 roku psycholog szkolny diagnozujący ubezpieczonego określił poziom jego sprawności intelektualnej na umiarkowane upośledzenie umysłowe. Psycholog po badania teksem W. określił jego poziom intelektu słowami „JJ w skali pełnej jest niższy niż 46, II w skali słownej 46, a JJ w skali bezsłownej niższy niż 44 Chłopiec ma poważnie zaburzoną analizę i syntezę wzrokową (na poziomie 5 lat). Analiza i synteza słuchowa badania testem S. poważnie obniżona na poziomie poniżej 6 lat."

W charakterystyce ucznia odnotowano: „Badanie w roku 1968 wykazało upośledzenie umysłowe na poziomie debilizmu i imbecyilizmu, a badanie z 1971 roku na poziomie upośledzenia umiarkowanego 11-35. " W charakterystyce ucznia za roku 1972/73 zachowanie uczestniczka postępowania w szkole ujęto w słowach: „Zmuszony przez nauczyciela bierze narzędzia do ręki i trzyma. Żadnej pracy nie wykonał samodzielnie. W ciągu 1 godziny można go zmusić do wykonania kilku ruchów. Nie umie nawet odrysować dokładnie prostego szablonu. Przy jego niechęci do podejmowania jakiegokolwiek wysiłku, aby wykonać jakakolwiek prace nie widzę możliwości do zatrudnienia go w zakładzie. Utrzymanie może mu dać tylko praca chałupnicza, gdyż wówczas rodzina pomoże w wykonaniu tej

pracy i być może kilkuletnie ćwiczenie tej samej czynności da pozytywne rezultaty i chłopiec będzie je umiał wykonać samodzielnie."

Obwodowa Komisja Lekarska ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia w G. w dniu z dnia 25 czerwca 1973 roku rozpoznała u ubezpieczonego: niedorozwój umysłowy na poziomie debilizmu (dolna granica) i zaliczyła go do trzeciej grupy inwalidzkiej.

Kolejnymi orzeczeniami z 25 listopada 1975 i 11 stycznia 1978 r. Komisja Lekarska ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia w G. rozpoznała u ubezpieczonego głęboki debilizm i podtrzymała zaliczenie do trzeciej grupy inwalidzkiej.

W latach 1975-1981 ubezpieczony, był formalnie zatrudniony jako chałupnik, ale faktycznie pracę wykonywała rodzina, bo on nie był do niej sprawny manualnie i intelektualnie.

W zaświadczeniu o stanie zdrowia wydanego dla celów orzeczniczych w dniu 29 stycznia 1981 roku rozpoznano u ubezpieczonego „encefalopatię pod postacią upośledzenia umysłowego umiarkowanego oraz odchylenia osobowości w sferze charakteru" Badaniem psychologicznym z dnia 20 stycznia 1980 roku określono poziom intelektualny ubezpieczonego na: II-42, 49,44

W orzeczeniu Obwodowej Komisji Lekarskiej ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia w G. z dnia 23 lutego 1981 roku rozpoznano u ubezpieczonego: „niedorozwój umysłowy na poziomie imbecylizmu" i zaliczono go do II grupy inwalidzkiej (całkowita niezdolność do pracy). Decyzją z dnia 30 marca 1981 r. przyznano mu prawo do renty inwalidzkiej.

W dniu 10 września 1983 roku podczas kolejnego badania w ZUS wywiad z pacjentem podsumowano słowami „Słowny kontakt z pacjentem utrudniony. Nie odpowiada na pytania." Rozpoznano upośledzenie umysłowe na poziomie debilizmu i orzeczono nadal całkowitą niezdolność do pracy.

W 1988 r. organ rentowy rozpoznał u ubezpieczonego upośledzenie umysłowe umiarkowane i uznał go za całkowicie niezdolnego do pracy zaliczając do drugiej grupy inwalidzkiej.

Orzeczeniem Miejskiego Komitetu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w G. z dnia 21 listopada 2014 roku ubezpieczony został uznany za osobę niepełnosprawną w stopniu znacznym na stałe z uznaniem niepełnosprawności od urodzenia

W dniach 30 września 2011 roku do 21 października 2011 roku ubezpieczony był leczony w Klinice (...) - Oddział Udarowy (...) w G. w związku z rozpoznaniem „krwiak lewego płata czołowego i krwawienia podpajęczynówkowego. Napad padaczkowy pierwszy raz w życiu. Uraz twarzoczaszki z licznymi złamaniami zatok obocznych nosa, oczodołów, sitowia i kości żuchwy lewej. Cukrzyca typu II. Naciśnienie tętnicze. Otyłość. Upośledzenie umysłowe". W karcie informacyjnej dotyczącej tego leczenia odnotowano między innymi; „Z obserwacji codziennej chory apatyczny, bierny, niezdolny do samoobsługi, nie sygnalizuje skarg ani potrzeb (...) Konieczna regularna opieka lekarska nad chorym - ze względu na negatywizm wynikający z upośledzenia umysłowego - w domu."

dowód: Świadectwo ukończenia szkoły podstawowej k. 20 akt sprawy, orzeczenia (...)k. 21, 22, 23 akt sprawy, opinia psychologa nienumerowane karty akt rentowych dot. wnioskodawcy, opinia wychowawcy k. 56 akt rentowych dot. wnioskodawcy, orzeczenia Obwodowej Komisji Lekarskiej ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia k. 9, 18, 23, 34, 38, 44, 49 akt rentowych dot. wnioskodawcy, wniosek o rentę inwalidzką z 29.01.1981 r. 1-5 akt rentowych dot. wnioskodawcy, umowa o pracę nakładczą k. 6 akt rentowych dot. wnioskodawcy, decyzja o przyznaniu renty inwalidzkiej z 30.03.1981 r. k. 15 akt rentowych dot. wnioskodawcy, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 7 akt spray, karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 9-10 akt sprawy, zeznania świadka K. J. – protokół skrócony k. 56-57, protokół elektroniczny k. 58

W związku ze złożonym wnioskiem o prawo do renty rodzinnej ubezpieczony został skierowany na badanie przez lekarza orzecznika, który stwierdził, że badany jest upośledzony umysłowo, co powoduje naruszenie sprawności

organizmu w stopniu znacznym. W stanie psychicznym lekarz orzecznik stwierdził funkcje intelektualne w granicach upośledzenia umysłowego umiarkowanego i wadę wymowy utrudniającą kontakt, ubezpieczony nie potrafi pisać i czytać, nie zna się na pieniądzu i zegarku, samodzielny w samoobsłudze. Lekarz orzecznik w orzeczeniu z dnia 15 października 2014 r. stwierdził całkowitą niezdolność do pracy od grudnia 1980 r. tj. zgodnie z orzeczeniem z dnia 20 lutego 1981 r. oraz z 28 listopada 1988 r. (wcześniej ubezpieczony miał orzeczną III grupę inwalidzką).

dowód: opinia lekarska z dnia 15.10.2014 r. – k. 5 dokumentacji lekarskiej, orzeczenie lekarza orzecznika z 15.10.2014 r. – k. 84 akt rentowych

W związku ze złożonym sprzeciwem, ubezpieczony został poddany ponownemu badaniu przez Komisję Lekarską ZUS, która potwierdziła rozpoznanie dokonane przez Lekarza Orzecznika (wskazując, iż ubezpieczony ma rozpoznane upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym od dzieciństwa) i w orzeczeniu z dnia 17 listopada 2014 r. stwierdziła całkowitą niezdolność do pracy od grudnia 1980 r.

dowód: sprzeciw – k. 16 dokumentacji lekarskiej, opinia lekarska z dnia 17.11.2014 r. – k. 18 dokumentacji lekarskiej, orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 17.11.2014 r. k. 86 akt rentowych

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 03 grudnia 2014 r. pozwany organ rentowy, powołując na orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 17 listopada 2014 r., odmówił ubezpieczonemu Z. N. (1) prawa do renty rodzinnej.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z dnia 03.12.2014 r. – k. 93 akt rentowych

W celu ustalenia najwcześniejszej z możliwych do ustalenia daty całkowitej niezdolności do pracy strony, a w szczególności czy niezdolność ta powstała w okresie do ukończenia 16-tego roku życia - konieczne były wiadomości specjalne, dlatego Sąd na mocy art. 279, 284 i 292 k.p.c. dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych psychiatry oraz psychologa.

dowód: postanowienie Sądu z dnia 22.07.2015 r. – k. 57 akt sprawy

Powołani w sprawie biegli rozpoznali u wnioskodawcy umiarkowane upośledzenie umysłowe, wskazując w opinii, że nie ma on orientacji w prowadzonym postępowaniu sądowym i swoich roszczeniach. W trakcie badania ubezpieczony spowolniał psychoruchowo, nie zainteresowany badaniem i nową sytuacją, w której się znalazł. Biegli stwierdzili u wnioskodawcy słaby kontakt słowny, ubogi zasób słów, wypowiedzi lakoniczne, ogólnikowe, bełkotliwą mowę, niechętnie nawiązuje kontakt słowny, osobowość prymitywną, nastrój obojętny, afekt tępy, kontakt emocjonalny słaby, upośledzoną aktywność złożoną. Bez poczucia choroby psychicznej, upośledzony krytycyzm.

Na podstawie akt sprawy, dokumentacji medycznej i psychologicznej oraz jednorazowego badania sądowo-psychiatrycznego przeprowadzonego w warunkach ambulatoryjnych biegli psycholog i psychiatra stwierdzili u ubezpieczonego Z. N. (1) deficyt intelektu na poziomie umiarkowanego upośledzenia umysłowego, znajdujący potwierdzenie w przeprowadzonych badaniach. Zdaniem biegłych wcześniejsze badania psychologiczne uczestnika postępowania przeprowadzane w okresie jego nauki w szkole podstawowej, także wskazywały jednoznacznie na umiarkowane upośledzenie umysłowe. W roku 1971 określono badaniem psychologicznym poziom intelektu uczestnika postępowania na II-35, a w roku 1973 II- 46 Za umiarkowanym upośledzeniem umysłowym jednoznacznie przemawia, także drogą życiową badanego. W ocenie biegłych umiarkowane upośledzenie umysłowe jednoznacznie czyniło uczestnika postępowania całkowicie niezdolnym do pracy od urodzenia. Jednocześnie biegli podkreślili, iż nie zgadzają się z decyzjami Komisji ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia z roku 1973, 1975 i 1978, która to komisja po rozpoznaniu „głębokiego debilizmu” uznawała uczestnika postępowania za inwalidę III grupy, czyli częściowo niezdolnego do pracy. W ocenie biegłych bowiem, ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy od dzieciństwa i fakt okresowej pracy chałupniczej, niczego tu nie zmienia. Umiarkowane upośledzenie umysłowe jednoznacznie uniemożliwia podjęcie pracy zawodowej na ogólnym rynku pracy. Obraz rzeczywistych umiejętności badanego i

jego zdolności do pracy odzwierciedla opis jego zachowania w charakterystyce ucznia za roku 1972/73, natomiast analiza dostępnej dokumentacji medycznej i orzeczniczej nie daje podstaw do przyjęcia tezy, że w 1981 r., kiedy organ rentowy orzekł całkowitą niezdolność ubezpieczonego do pracy doszło do rzeczywistego pogorszenia jego sprawności intelektualnej w stosunku do okresu wcześniejszego tzn. nauki w szkole podstawowej. Niewątpliwie w latach 1973-1980 ubezpieczony był formalnie zatrudniony jako chałupnik, ale faktycznie pracę za niego wykonywała rodzina.

Z powyższych względów, zdaniem biegłych, ubezpieczony Z. N. (1) jest całkowicie niezdolny do pracy i stał się całkowicie niezdolnym do pracy przed ukończeniem 16 roku życia /od urodzenia/ na stałe.

dowód: opinia biegłych sądowych psychiatry i psychologa – k. 64-68 akt sprawy

Z powyższą opinią zgodziły się obie strony.

Organ rentowy, biorąc pod uwagę względy medyczne, podzielił opinię biegłego sądowego w zakresie psychiatrii u kwestii ustalenia u ubezpieczonego całkowitej niezdolności do pracy z powodu istniejącego u niego upośledzenia w stopniu umiarkowanym, potwierdzając, iż zarówno istniejąca dokumentacja jak i etiologia schorzenia wskazują, że istnieje ono od dzieciństwa mając charakter wrodzony. Z medycznego punktu widzenia Przewodniczący Komisji Lekarskich ZUS zgodził się z konkluzją biegłych, że ubezpieczony był całkowicie niezdolny do pracy już od urodzenia (więc również przed 16 r.ż.), zaznaczając, że zarówno lekarz orzecznik jak i Komisja Lekarska wydając swoje orzeczenia byli związani ze względów administracyjnych datą ustaloną podczas orzekania przez Komisję ds. Orzekania o Niepełnosprawności ustalającą datę powstania całkowitej niezdolności do pracy od grudnia 1980 (wcześniej orzekano częściową niezdolność do pracy - 1973, 1975 r.).

Vide: pismo procesowe pozwanego wraz ze stanowiskiem Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS k. 80-81 akt sprawy, pismo procesowe ubezpieczonego k. 101 akt sprawy

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, aktach rentowych pozwanego oraz dokumentacji lekarskiej ZUS, których prawdziwości i rzetelności nie kwestionowała żadna ze stron postępowania. Sąd również nie znalazł podstaw, by odmówić im wiarygodności.

Podstawą ustaleń faktycznych były również zeznania świadka K. J., uznane przez Sąd za wiarygodne w całości.

Zdaniem Sądu, również opinia wydana w sprawie przez biegłych sądowych została sporządzona w sposób rzeczowy i konkretny, zawiera jasne, logiczne i przekonujące wnioski. Została ona również uzasadniona w sposób wyczerpujący i zgodny z wiedzą medyczną posiadaną przez biegłych, dlatego też Sąd w pełni ją podzielił. Opinia została wydana po dokonaniu oględzin i badaniu ubezpieczonego, analizie dokumentacji lekarskiej i psychologicznej znajdującej się w aktach ZUS i w aktach niniejszej sprawy. Wyczerpująco zostało opisane stwierdzone u ubezpieczonej schorzenia i ich wpływ na jego zdolność do pracy, jak również biegli w sposób stanowczy wskazali powody, dla których uznają, że schorzenie czyniące ubezpieczonego całkowicie niezdolnym do pracy istnieje od dzieciństwa. Sąd nie znalazł podstaw do podważenia przedmiotowej opinii biegłych, uznając, iż stanowią one wiarygodną podstawę do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, tym bardziej, że obie strony zgodziły się z wnioskami z niej płynącymi.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego Z. N. (1), stanowiące przedmiot niniejszego postępowania, zasługuje na uwzględnienie jako zasadne.

Zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. 2015.748 ze zm.), dalej ustawa o emeryturach i rentach z FUS, renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do

pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. W myśl ustępu 2 tego przepisu, przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy.

Zgodnie z art. 67 ust. 1 punkt 1 cyt. wyżej ustawy uprawnionymi do renty rodzinnej są m.in. dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione są członkami rodziny.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 cyt. wyżej ustawy dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

1) do ukończenia 16 lat;

2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo

3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w punkt 1 lub 2.

Jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów (ustęp 2).

W niniejszej sprawie niespornym było, że ubezpieczony Z. N. (1) jest osobą uprawnioną do ubiegania się o prawo do renty rodzinnej po zmarłym ojcu J. N..

Z uwagi na okoliczność, że ubezpieczony ukończył wiek 25 lat, koniecznym w sprawie było zbadanie, czy spełnia on przesłankę nabycia prawa do renty rodzinnej przewidzianą w art. 68 ust. 1 punkt 3 ustawy – mianowicie, czy przed ukończeniem 16 roku życia lub do ukończenia nauki w szkole, nie dłużej jednak niż do 25 roku życia, był on osobą całkowicie niezdolną do pracy.

W związku z powyższym Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych psychiatry i psychologa, a więc osób posiadających odpowiednie kwalifikacje w stosunku do stwierdzonych i sygnalizowanych w treści odwołania schorzeń ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy za podstawę rozstrzygnięcia przyjął właśnie opinię tych biegłych uznając, iż jest ona miarodajna, wnioski w nich zawarte są logiczne i właściwe, a ich uzasadnienie są wyczerpujące i przekonujące. Sąd podzielił tym samym stanowisko, iż stan zdrowia ubezpieczonego Z. N. (1) z uwagi na umiarkowane upośledzenie umysłowe czyni go całkowicie niezdolnym do pracy zarobkowej na stałe przy ustaleniu, iż naruszenie sprawności organizmu istnieje od dzieciństwa, tj. powstało przed ukończeniem przez wnioskodawcę wieku 16 roku życia. Biegli sądowi psychiatra i psycholog w swojej opinii podkreślali bowiem, że już wcześniejsze badania psychologiczne ubezpieczonego przeprowadzane w okresie jego nauki w szkole podstawowej (tj. sprzed 1980 r.) wskazywały jednoznacznie na umiarkowane upośledzenie umysłowe. Według biegłych za umiarkowanym upośledzeniem umysłowym ubezpieczonego jednoznacznie przemawia, także jego droga życiowa, która jednoznacznie wskazuje, że jest on całkowicie niezdolny do pracy od urodzenia. Jednocześnie biegli podkreślili, iż nie zgadzają się z decyzjami Komisji ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia z roku 1973, 1975 i 1978, która to komisja po rozpoznaniu „głębokiego debilizmu” uznawała uczestnika postępowania za inwalidę III grupy, czyli częściowo niezdolnego do pracy, wskazując, iż obraz rzeczywistych umiejętności badanego i jego zdolności do pracy odzwierciedla opis jego zachowania w charakterystyce ucznia za roku 1972/73, natomiast analiza dostępnej dokumentacji medycznej i orzecznictwa nie daje podstaw do przyjęcia tezy, że w 1981 r., kiedy organ rentowy orzekł całkowitą niezdolność ubezpieczonego do pracy doszło do rzeczywistego pogorszenia jego sprawności intelektualnej w stosunku do okresu wcześniejszego tzn. nauki w szkole podstawowej. Biegli podkreślili również, iż powyższych ustaleń nie podważa fakt, iż ubezpieczony w latach 1973-1980 był formalnie zatrudniony jako chałupnik, bowiem faktycznie pracę za niego wykonywała rodzina w celu umożliwienia mu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Zważyć w tym miejscu należy, iż specyfika oceny dowodu z opinii biegłych sądowych wyraża się tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez Sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, tylko w

zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Kryteria oceny tego dowodu stanowią również: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanych w nich stanowisk oraz stopień stanowczości wyrażonych w nich ocen.

Podkreślić przy tym należy, iż organ rentowy podzielił wnioski biegłych psychiatry i psychologa co do zasadności uznania ubezpieczonego Z. N. (1) za całkowicie niezdolnego do pracy z powodu upośledzenia umysłowego od dzieciństwa na stałe, z tego względu Sąd uczynił tę opinię postawą rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Z powyższych względów uznać należało, że ubezpieczony Z. N. (1) spełnia wszystkie przesłanki do przyznania wnioskowanego świadczenia, przede wszystkim tę wynikającą z art. 68 ust. 1 punkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS – konieczną dla przyznania prawa do renty rodzinnej dla dziecka bez względu na wiek, jaką jest całkowita niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 16 roku życia. W związku z tym zaskarżona decyzja organu rentowego z dnia 03 grudnia 2014 r. okazała się błędna i podlegała zmianie o czym Sąd orzekł na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cyt. przepisami, przyznając ubezpieczonemu prawo do renty rodzinnej od miesiąca złożenia wniosku, tj. od 01 września 2014 r., na stałe

SSO Bożenna Zalewska